

WinVogel

Inhoudsopgave

Hoofdstuk I Inleiding	1
1 Snelle Start	2
2 Volume regelen	3
3 Registreren	4
Hoofdstuk II Instellingen	5
1 Check upgrade	6
2 Vogelnamen	7
3 Resultaten	8
4 Beschikbare vogelsoorten	9
5 Filterbestanden	10
6 Leerlingenlijsten	12
7 Beschikbare oefenvormen	13
8 Wachtwoord	15
9 Geluiden	16
Hoofdstuk III Diashow	17
Hoofdstuk IV Begin	18
1 Leerlingenlijsten gebruiken	19
2 Individuele invoer	20
Hoofdstuk V Vraag en antwoord	21
Index	22

1 Inleiding

Veel volwassenen en kinderen kennen de namen van de vogels in hun omgeving niet meer. Laat staan dat ze de vogelgeluiden herkennen. Dit programma probeert daar wat aan te doen.

Als je met de muis over deze afbeelding gaat, wordt de cursor soms een handje. Dat betekent dat het onderliggende onderdeel aanklikbaar is. Je krijgt dan meer informatie over dat onderdeel.

Dit programma is gratis. Alleen eventuele **maakkosten** mogen in rekening worden gebracht. Geheel belangeloos werkten de volgende fotografen mee:

Fotograaf

- [Henk en Willy Dijkers](#)
- Luuk Punt
- Johan de Jong
- Harald Dijkers
- Cees Joppe

Aantal beschikbaar gestelde foto's

208
31
6
2
2

Namens de gebruikers: dank, dank, dank!

Ook hier een woord van dank aan [Arthur Staal](#) die het programma hielp ontwikkelen en testen.

In deze versie (6.0.0.5) zijn intussen 249 soorten geïmplementeerd. Gebruikers met een oudere versie die al geregistreerd zijn, hebben de mogelijkheid de nieuwste plaatjes te downloaden.

Drachten, februari 2015

[Cees Joppe](#)

1.1 Snelle Start

Als je snel wilt beginnen met dit programma, kun je via onderstaand schema werken.
Volg de vragen.....

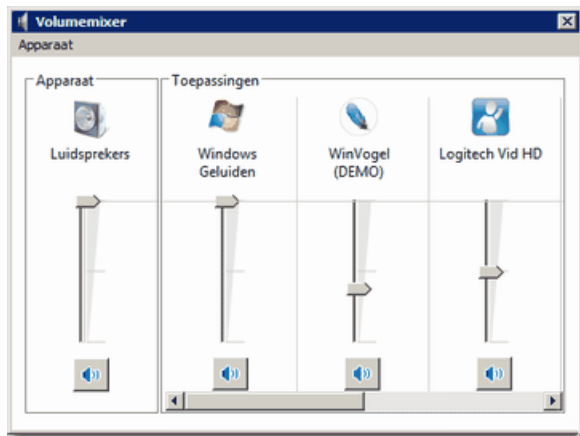

- A Ben je **leerkracht** en wil je leerlingen laten werken met dit programma?
- ja? ga dan naar B
 - nee? ga dan naar C
- B ga naar [Instellingen](#)
- kijk bij [leerlingenlijsten](#) of er lijsten zijn gevonden; vink 'gebruik leerlingenlijsten' aan
 - vink de vogels aan waarmee je wilt laten werken of gebruik een [filterbestand](#)
 - vink uit de 'beschikbare oefenvormen' die [oefenvormen](#) aan waaruit de leerling kan kiezen;
 - stel in hoe vaak een vraag moet gesteld worden en of de leerling de werksessie moet kunnen afbreken
 - zorg dat 'Instellingen' achter een [wachtwoord](#) zit zodat leerlingen de Instellingen niet kunnen wijzigen
 - klik op 'Begin' en roep de eerste leerling.....
- C ga naar [Instellingen](#)
- klik de vogels aan die je wilt bekijken of oefenen of gebruik een [filterbestand](#)
 - je kunt de individuele vogel bekijken door op de naam te dubbelklikken; alleen het geluid horen?
 - klik op het luidsprekertje rechts van de naam
 - je kunt snel naar een bepaalde vogel zoeken door onderaan de lijst die naam in te tikken
 - je kunt deze vogellijst sorteren door op de kolomtitel te klikken;
 - opnieuw tikken voor omgekeerde volgorde, weer tikken voor de oorspronkelijke volgorde
 - je kunt de aangeklikte vogels in een diashow bekijken door op '[Diashow](#)' te klikken
 - zorg dat 'Diashow' op 'Aan' staat! het aantal seconden kan bv. op 5 staan
 - zorg dat bij 'Leerlingenlijsten' de optie 'gebruik leerlingenlijsten' niet aangevinkt is
 - wil je wat meer dan alleen maar kijken? klik alle [oefenvormen](#) aan en daarna op 'Begin'
 - zet 'Hoe vaak' op 1 en 'Afbreken' op ja
 - je kunt het jezelf nog moeilijker maken door voor Latijnse, Friese of Engelse [vogelnamen](#) te kiezen
 - klik bij '[Wachtwoord](#)' de optie 'geen wachtwoord' aan; voor individueel gebruik is dat het handigste

1.2 Volume regelen

Afhankelijk van je geluidskaart krijg je een soortgelijk schermpje als deze:

Met het verticale schuifje kun je het geluid harder of zachter zetten. Door op het luidsprekertje onderaan te klikken, demp je alle geluid.

1.3 Registreren

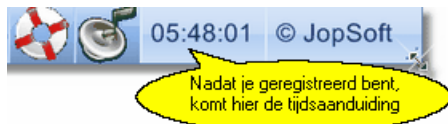
De naam en code kun je **gratis aanvragen** door een mailtje te sturen aan winvogel@jopsoft.nl. De tekst van het mailtje kan simpel zijn: Graag een code voor WinVogel voor <hier je eigen naam>. Per ommekeer ontvang je de code.

Let er op dat je de naam en code exact overtypet uit het mailtje. Nog beter is om met knippen en plakken de tekens in de invoervakken te zetten.

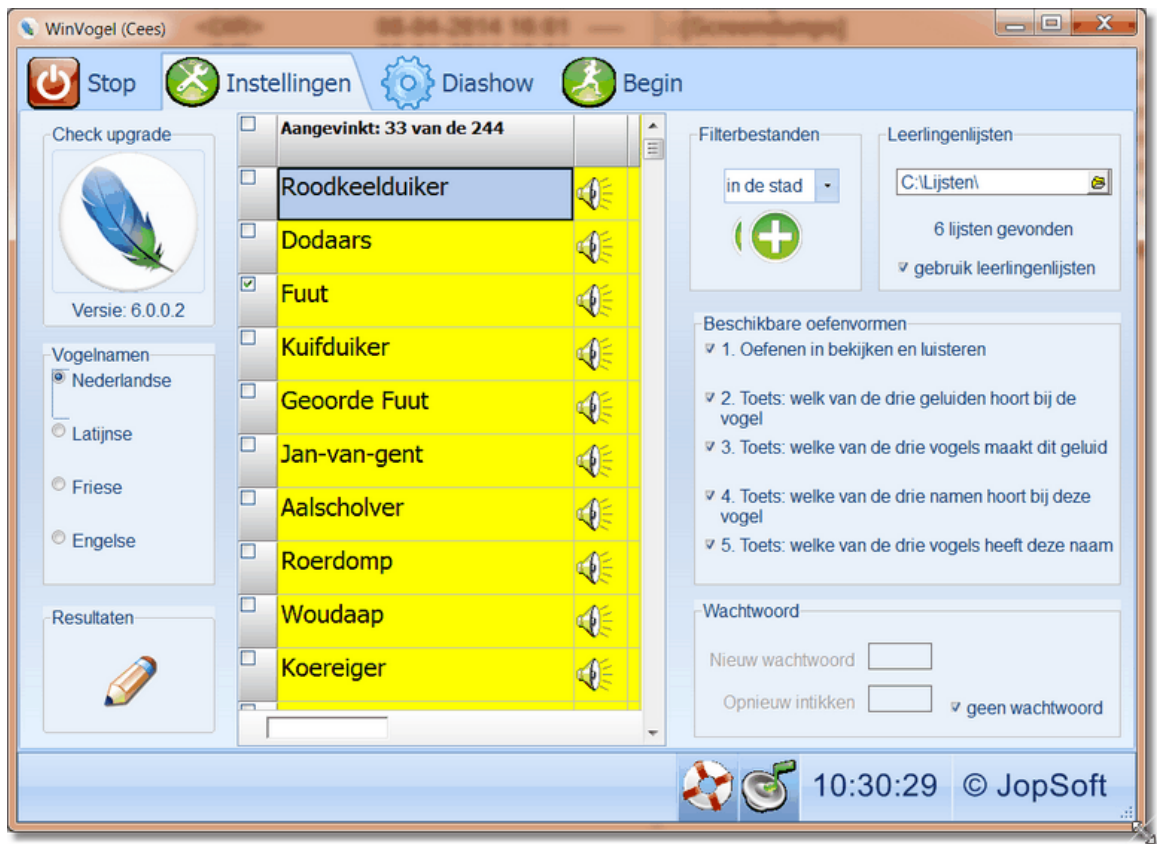
Waarom registreren als het programma toch gratis is?

- de maker van dit programma (en de fotografen ook!) vinden het inspirerend om te weten in welke mate het programma wordt verspreid
- we sturen bij een upgrade even een mailtje om je erop te wijzen dat een nieuwere versie klaarstaat; via '[Check upgrade](#)' kun je die versie binnenhalen (downloaden)
- je naam komt bovenaan het programma te staan

Na het registreren verandert het icoontje op de statusbalk in een **tijdsaanduiding**.

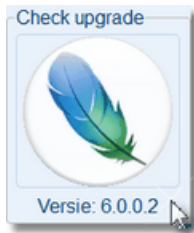

2 Instellingen

Als je met de muis over deze afbeelding gaat, wordt de cursor soms een handje. Dat betekent dat het onderliggende onderdeel aanklikbaar is. Je krijgt dan meer informatie over dat onderdeel.

2.1 Check upgrade

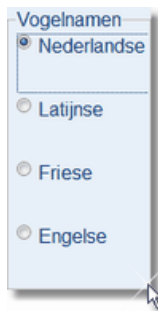

Als je op het JopSoft-logo klikt maak je contact met de server van JopSoft. Het programma controleert of een nieuwere versie beschikbaar is. Is er een nieuwere versie, dan kun je die direct downloaden en installeren.

Waarom is het zinvol nu en dan te checken naar een nieuwere versie?

- het programma wordt steeds verbeterd en door het downloaden van de nieuwste versie kun je daarvan profiteren
- we zijn bezig om van elk vogelsoort **kenmerken** toe te voegen
- het aantal beschikbare [oefenvormen](#) wordt dan ook uitgebreid
- bekende fouten in het programma zijn in de nieuwste versie verbeterd
- je krijgt het nieuwste helpbestand
- als er nieuwe [filterbestanden](#) zijn, worden die meegestuurd
- nieuwe of verbeterde geluidsbestanden worden meegestuurd

2.2 Vogelnamen

In de **database WinVogel.dat** (te vinden in de map ..\data) staan 490 vogelsoorten die in Nederland voorkomen.

In versie 6.0.0.2 zijn meer dan **200 soorten** opgenomen. Van de meeste soorten is ook een geluidsbestand aanwezig.

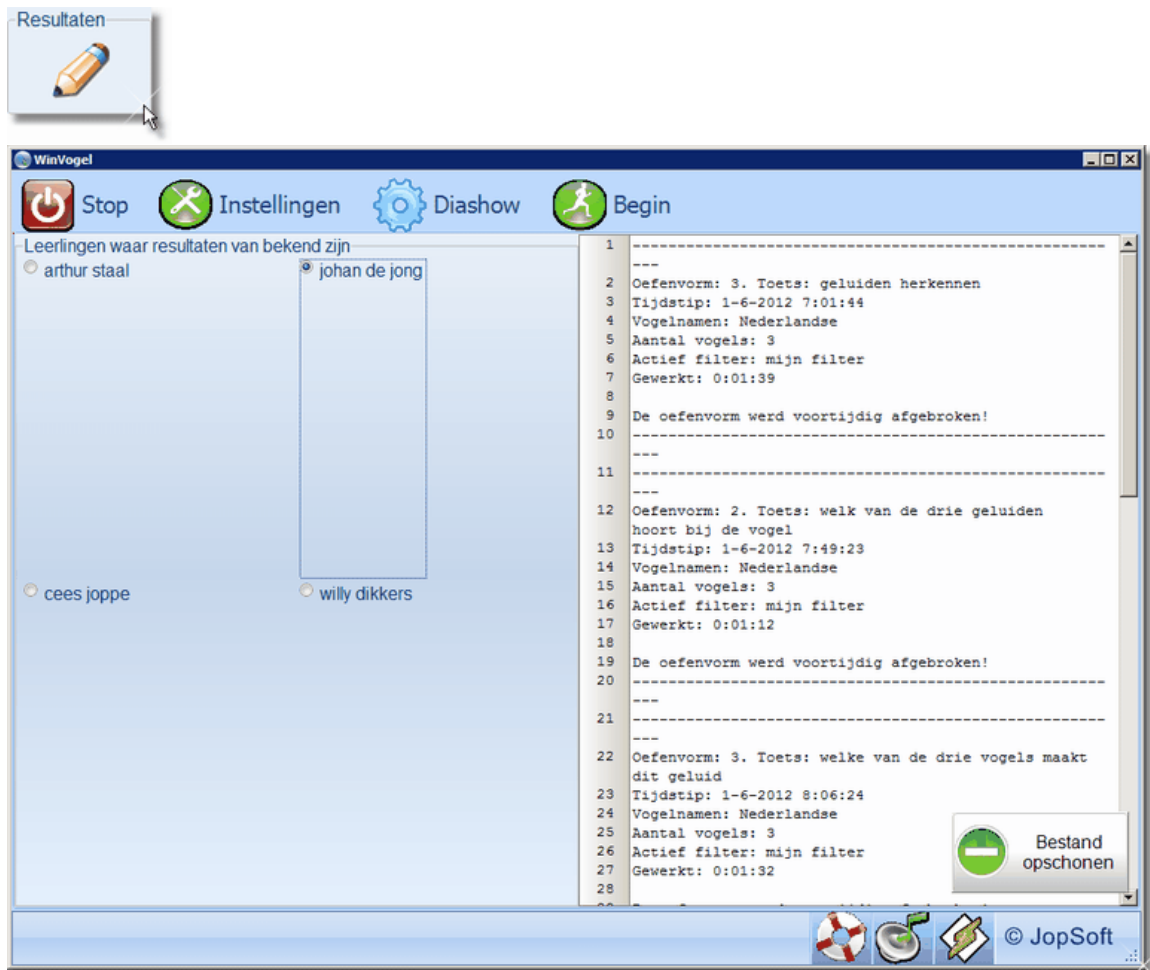
We streven ernaar, steeds mooiere, betere foto's te krijgen. Het **didactisch aspect** weegt zwaar bij het kiezen van de beste foto: de kenmerken van een vogelsoort moeten duidelijk te zien zijn.

Voor **gevorderden** is de mogelijkheid, andere talen te gebruiken.

Je kan kiezen uit de **Latijnse (wetenschappelijke) namen**, **Friese namen** of **Engelse namen**.

De [oefenvormen](#) worden dan automatisch ook in de gekozen taal gemaakt!

2.3 Resultaten

In dezelfde map als waar de leerlingenlijsten staan (mocht je die gebruiken), komen de **resultatenbestanden** te staan.

Deze bestanden zijn tekstbestanden met als naam <naam van de leerling>.winvogel (bv. Arthur Staal.winvogel)

Elke keer als een leerling een oefenvorm maakt, wordt er een verslagje van gemaakt.

Dat verslagje bestaat uit:

- oefenvorm die werd gebruikt
- tijdstip waarop werd begonnen
- aantal gekozen vogels
- eventueel gebruikt filter
- hoe lang er gewerkt werd

Bij sommige oefenvormen komt daar het percentage goed gemaakte opdrachten nog bij.

Als voortijdig werd afgebroken (indien dat [mogelijk](#) is...), wordt dat ook vermeld

Mocht het bestand te groot worden, dan kan worden opgeschoond.

Het bestand zelf blijft dan bestaan, wel wordt de tekst verwijderd en daarvan melding gedaan.

De resultaten worden na een werksessie getoond.

Deze gegevens zijn alleen via Instellingen bereikbaar. Gebruik je een wachtwoord, dan kan de leerling hier dus geen inzage krijgen.

Voor gebruikers die niet met leerlingen werken, is het wellicht interessant te weten hoe een oefenvorm is gemaakt en welke oefenvormen gemaakt zijn.

2.4 Beschikbare vogelsoorten

Door hier naar beneden te scrollen, krijg je een idee welke vogels in dit programma gebruikt kunnen worden.

Je kunt door te klikken in het vierkantje, de vogelsoort selecteren (aanvinken); alleen de aangevinkte vogels worden in de [oefenvormen](#) en [diashow](#) getoond.

Wil je een bepaalde keuze hebben, kun je overwegen zelf een [filterbestand](#) te maken of een aanwezig filterbestand te activeren.

Als een filterbestand actief is, is de achtergrond geel.

Klik je op het **vierkantje links boven** aan, dan worden alle vogels gekozen.

Klik je nog eens, dan wordt er geen enkele vogel gekozen.

Voor al voor de individuele gebruiker en leekracht, is dit een interessant onderdeel van het programma:

Wat kun je hier allemaal doen?

- als je dubbelklikt op een vogelnaam, kun je de vogel bekijken en beluisteren
- klik je op het luidsprekertje, dan hoor je het geluid van de vogel
- klik je op het verrekijktje (nog niet gerealiseerd in deze versie!) dan krijg je de kenmerken te zien
- klik je op de bovenste kolom, dan kun je **sorteren**; na achtereenvolgens steeds te klikken krijg je :
 - van a t/m z
 - van z t/m a
 - oorspronkelijke volgorde
- klik je op bovenaan de eerste kolom (naast het vierkantje!) dan kun je handig zien, welke vogels een vinkje hebben en dus selecteerd zijn
- tik je een vogelnaam of gedeelte van de naam in het onderste vak, dan kun je snel naar een vogel **zoeken**

2.5 Filterbestanden

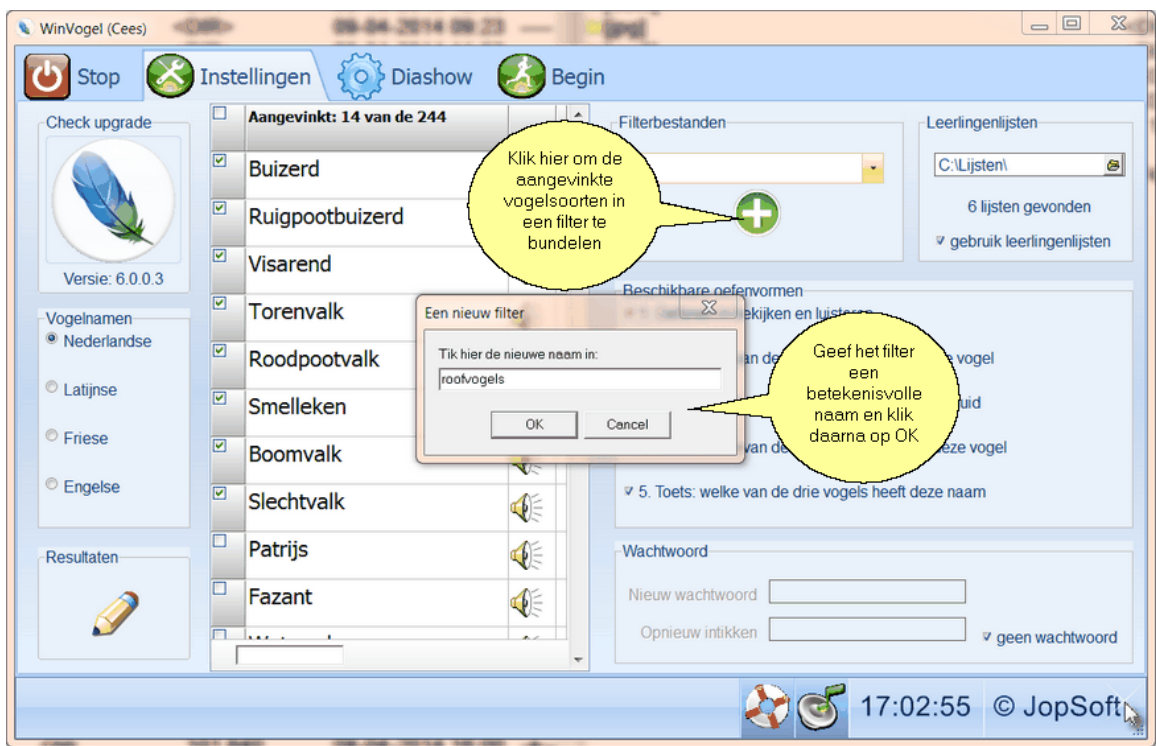

Waar dient een filterbestand voor?

- om een bepaalde keuze op te slaan (te onthouden)
- om snel een bepaalde keuze te maken

Hoe maak je een filterbestand?

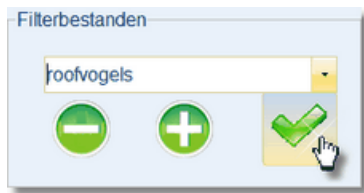
- klik 2x linksboven in het vierkantje om geen enkele vogel te kiezen
- vink die vogels aan welke in je selectie moeten komen; gebruik zo nodig het zoekstelsel en sorteermogelijkheden
- klik daarna op de grote en tik een naam in voor je filterbestand
- klik daarna op de grote vink om het filterbestand te **activeren**; de achtergrond van de vogellijst wordt nu **geel**

Door op de grote te klikken, kun je een bestaand filterbestand wissen. Als een filterbestand actief is, kun je door een vogel aan of uit te vinken, de activering uit te schakelen; de achtergrond wordt dan weer wit.

De keuze voor een bestaand filterbestand moet altijd worden bevestigd door op de grote vink te klikken; het filter wordt dan geactiveerd.

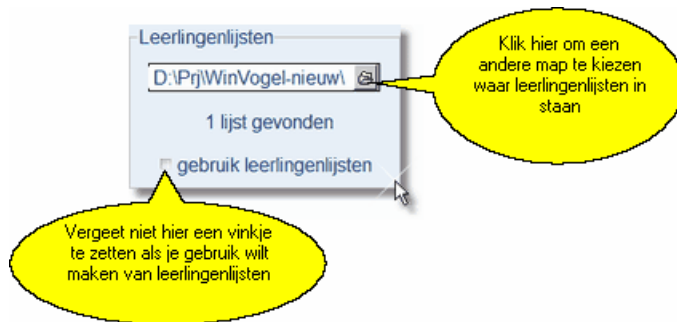

Heb je zelf filters gemaakt, dan kun je die [opsturen](#) als bijlage van een mail. Bij de volgende versie, kunnen andere gebruikers er dan ook van profiteren.

Een filterbestand is een tekstbestand met [extensie](#) flt; de filterbestanden moeten in de map ..\data staan.

Het bestand bevat op elke regel een nummer van een vogel uit de database (WinVogel.dat).

2.6 Leerlingenlijsten

Als leerlingen met dit programma werken, is het handig leerlingenlijsten te gebruiken. Een **leerlingenlijst** is een tekstbestand met op elke regel een naam van een leerling. In een programma als [kladblok](#) kun je eenvoudig zo'n lijst maken. Zorg dan wel dat de extensie `.lll` is (bv. groep5.lll). Zet meerdere leerlingenlijsten in een aparte map bv. `c:\lijsten` en geef deze map aan.

2.7 Beschikbare oefenvormen

De oefenvormen zijn verdeeld in groepen:

- **verkennende oefenvorm:** naam van de vogel komt vertraagd te voorschijn (zelfde instelbaar aantal seconden als bij Instellingen → [Diashow](#)) en het geluid is te horen; oefenvorm 1
- 2 toetsen **om het geluid te oefenen** (toon vogel, kies uit 3 geluiden; laat geluid horen, kies uit 3 vogels); oefenvorm 2 en 3
- 2 toetsen **om de naam te oefenen** (toon vogel, kies uit 3 namen; toon naam, kies uit 3 vogels); oefenvorm 4 en 5

Plannen voor uitbreiding:

- er wordt momenteel gewerkt aan het koppelen van een **kenmerk** aan een vogel: waar is de vogel het duidelijkst aan te herkennen?
- zodra de kenmerken klaar zijn, worden er 2 of 3 oefenvormen bij gemaakt

Hoevaak?

- je kunt instellen hoe vaak een opdracht goed moet worden gemaakt;
- als een opdracht in één keer goed wordt gemaakt, wordt 'aantal goed' opgehoogd
- stel Hoevaak staat op 1 (zie boven): als 'aantal goed' 1 is, wordt de opdracht niet meer gevraagd
- is Hoevaak bv. 2 dan moet de opdracht 2x direct goed worden gemaakt
- wordt de opdracht de 2e keer eerst fout gemaakt, dan komt 'aantal goed' weer op 0 te staan
- aan de voortgangsbalk is te zien, hoe ver de leerling is
- de tijd dat de leerling aan een werksessie werkt, varieert dus
- het hangt van het aantal aangevinkte vogels (of geactiveerd filter) af, waar Hoevaak op gezet wordt
- veel vogels gekozen? dan Hoevaak op 1 of 2 zetten
- weinig vogels gekozen (minder dan 10): dan op 3 zetten
- na een paar keer werken wordt duidelijk hoeveel tijd een werksessie vergt
- er kan ook voor gekozen worden, na bv. 10 minuten te laten afbreken

Afbreken?

- als hier wordt gekozen voor 'ja' dan kan de leerling altijd via de nooduitgang (kruisje rechts boven) de werksessie onderbreken; bij de [resultaten](#) wordt dat aangegeven, maar dat is niet erg
- kies je voor 'nee' dan moet de leerling de hele beurt afmaken; de hele voortgangsbalk moet dan vol zijn

Bij alle oefenvormen is een balk met de naam van de persoon die werkt plus de titel van de oefenvorm die gebruikt wordt, bv.

Klik je daarop, dan krijg je een beknopte uitleg over de werking van deze oefenvorm.

2.8 Wachtwoord

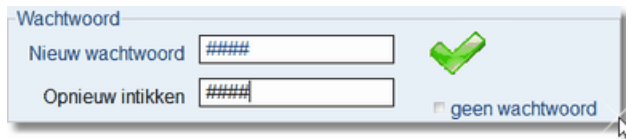

Waarvoor dient dit wachtwoord om bij Instellingen te komen?

- voor het werken met leerlingen kan het handig zijn om te voorkomen dat de leerlingen de Instellingen gaan veranderen
- ook kan de toegankelijkheid van de [Diashow](#) worden geregeld

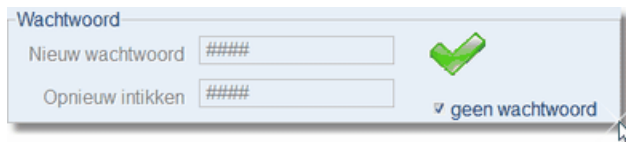
Hoe kan een eigen (nieuw) wachtwoord worden gemaakt?

- klik op het vinkje bij 'geen wachtwoord'; het vinkje verdwijnt
- tik een nieuw wachtwoord in
- herhaal het zelfde wachtwoord in het invoervak eronder
- een grote vink verschijnt: bevestig je keuze door daarop te klikken

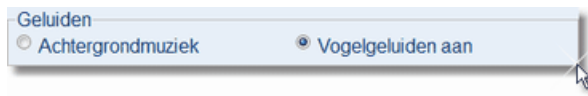
Hoe kan het wachtwoord weer worden uitgeschakeld?

- klik op het vierkantje voor de optie '**geen wachtwoord**'
- de grote vink verschijnt
- klik daarop om je keuze te bevestigen

Voor **thuisgebruik** is het instellen van dit wachtwoord onnodig.

2.9 Geluiden

Als de optie 'Achtergrondmuziek' aangeklikt is, hoor je steeds als er geen vogel te zien is een muziekje

Als er een vogel te zien is, wordt tegelijkertijd het geluid van die vogel ten gehore gebracht.

Het muziekje is het **mp3-bestand** dat in de map zit waar ook WinVogel.exe zich bevindt.

Standaard is merel.mp3 geïnstalleerd, maar je kunt ook zelf een bestand van een willekeurige naam hier neerzetten.

Let wel: het eerste mp3-bestand dat het programma vindt, wordt als **achtergrondmuziekje** gebruikt

Kies je voor de optie 'Vogelgeluiden aan' dan zijn alleen de geluiden bij de vogels te horen

Van 434 vogelsoorten is het geluid bijgevoegd. Dat betekent dat bij eventuele toekomstige versies meestal het geluid al aanwezig is.

Van enkele soorten is geen geluid. Je hoort dan een koekoeksklok, dus schrik niet...

3 Diashow

Onderaan elke foto verschijnen de **copyrightgegevens**; bovenstaande foto is dus gemaakt door Henk en Willy Dikkers en zij hebben de [beeldrechten](#).

Door op 'Andere talen' te klikken, komen bij 'Turkse tortel' ook de wetenschappelijke benaming, Friese naam en Engelse naam te staan.

Onder de knop 'Veldkenmerken' komen de kenmerken te staan waar de vogel aan herkend wordt (nog niet geïmplementeerd in deze versie).

Ook zie je het aantal vogels in de diashow en eventueel het actieve [filter](#).

4 Begin

Klik je op de optie 'Begin' dan begint de **werksessie**.

Wat bij Instellingen→[Leerlingenlijsten](#) is gekozen, bepaalt wat je te zien krijgt:

- [de leerlingenlijst](#)(en)
- [individuele invoer](#)

Ook zie je één of meer [oefenvormen](#) klaarstaan.

Bij één oefenvorm heeft de leerling geen keuze.

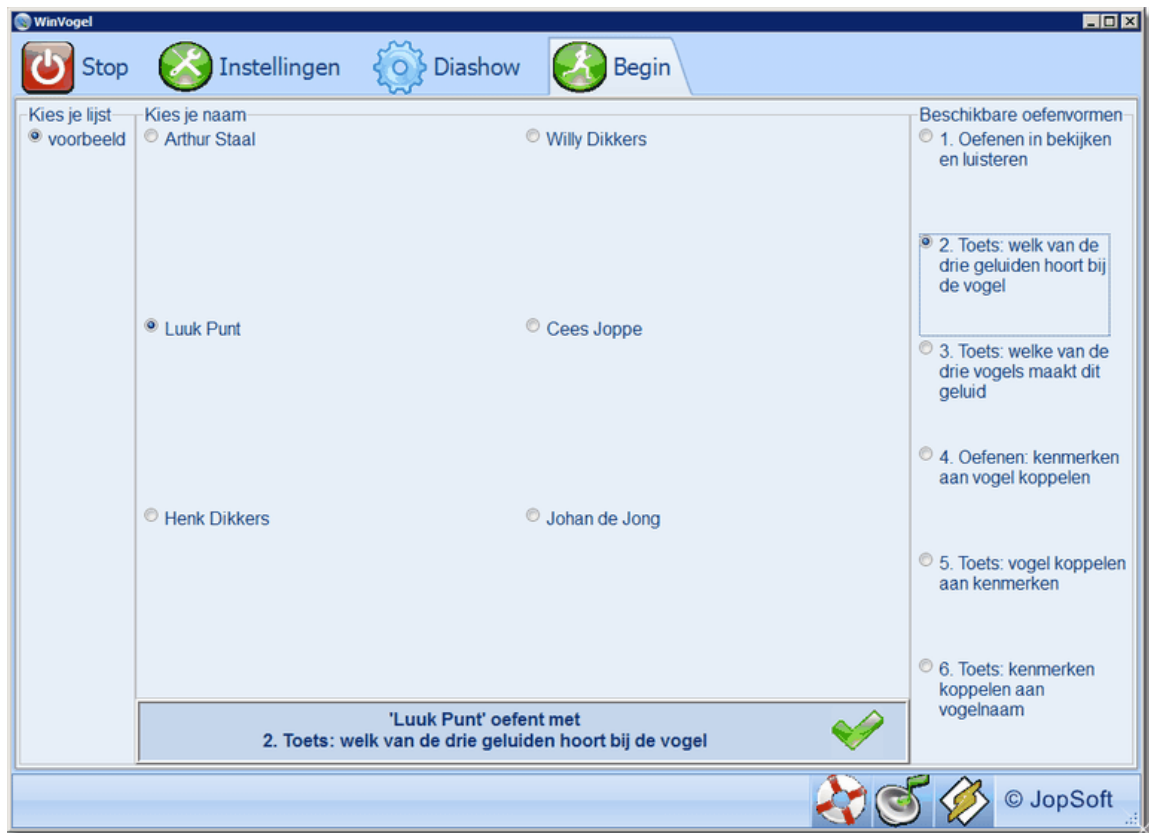
Bij meer oefenvormen kan de leerling kiezen; in de praktijk blijkt dat leerlingen dat fijn vinden.

Pas als zowel oefenvorm als naam bekend zijn, verschijnt de grote vink.

Als daarop geklikt wordt, begint de werksessie en loopt de tijd....

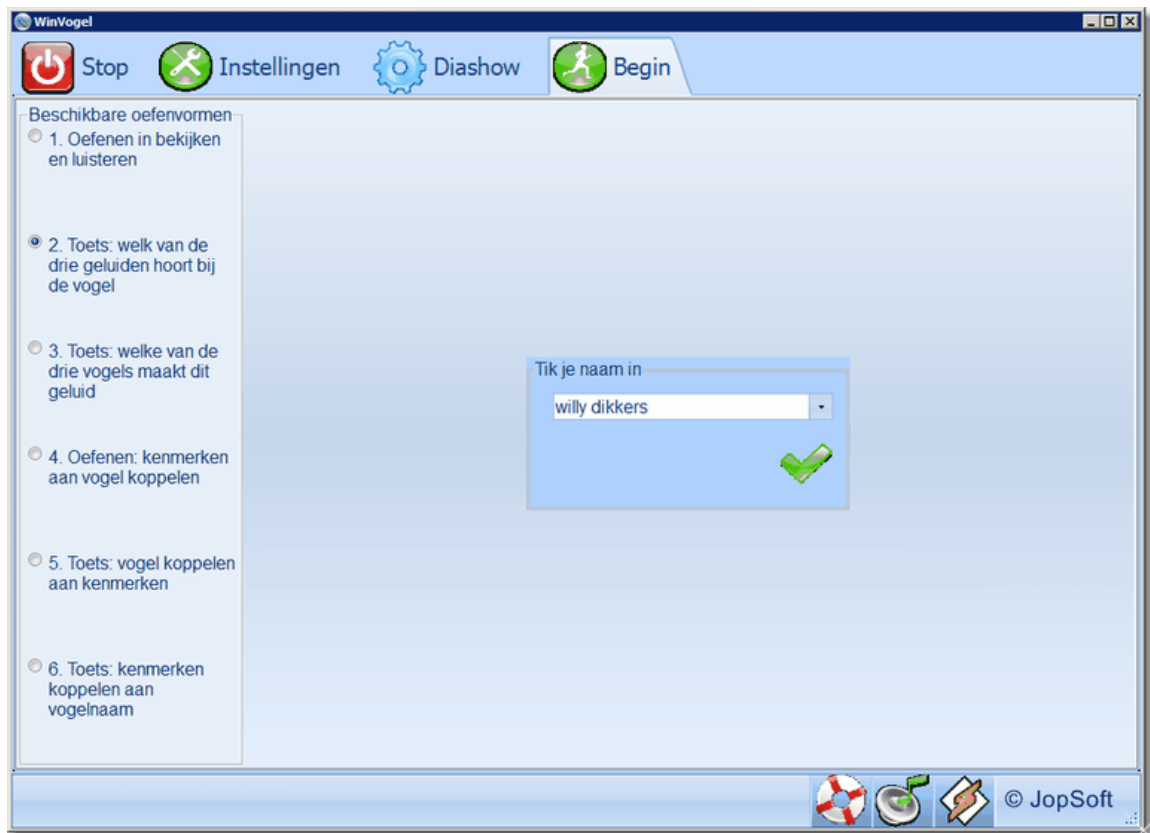
4.1 Leerlingenlijsten gebruiken

Wat moet de leerling doen?

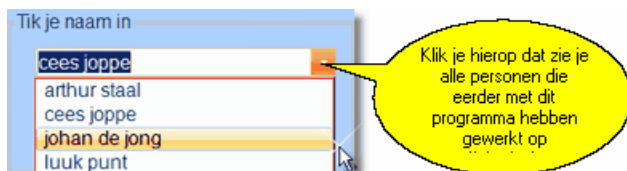
- zijn of haar lijst aanklikken (in het voorbeeld boven is slechts één lijst: voorbeeld.)
- de namen van die lijst komen in het middelste vak
- klik je naam aan
- kies rechts uit de 'Beschikbare oefenvormen'
- nu verschijnt de grote vink: klik daarop om echt te beginnen....

4.2 Individuele invoer

Wat moet je hier doen?

- klik één van de beschikbare oefenvormen aan
- tik je naam in het invoervak waar hier 'willy dikkers' staat

- heb je eerder een werksessie gehad, dan wordt je naam automatisch aangevuld als je begint te typen
- je kunt op de grote vink klikken om echt te beginnen...

5 Vraag en antwoord

Hieronder vind je een aantal praktische vragen en het antwoord erop.

1. Ik klik op *Begin* en zie geen leerlingenlijsten; ik wil wel met leerlingenlijsten werken

Ga naar [Instellingen](#) en zet bij 'Leerlingenlijsten' een vinkje bij de optie 'gebruik leerlingenlijsten'.

2. In aanvulling op vraag 1: Maar ik zie die optie 'gebruik leerlingenlijsten' helemaal niet?

Dan heb je geen map gekozen waar zich minstens 1 leerlingenlijst bevindt. Maak eerst een [leerlingenlijst](#).

3. Bij sommige vogelsoorten hoor ik een koekoeksklok; is dat een grapje?

Nee, niet als zodanig bedoeld. Het betekent dat het geluid van de betreffende vogel niet aanwezig is. Op dit moment ontbreken de geluiden van:

1. Amerikaanse Wintertaling
2. Daurische Klauwier
3. Rouwkwikstaart
4. Kleine Geelpootruiter

4. Ik heb een wachtwoord ingesteld om bij de Instellingen te komen, maar ben dat vergeten. Wat moet ik doen?

Sluit het programma en probeer winvogel.ini (in de map waar zich WinVogel.exe bevindt) te wissen; als je daarna opstart, kun je zonder wachtwoord bij de Instellingen komen.

Index

- 2 -

200 soorten 7

- A -

achtergrondmuziekje 16
activeren 10
Afbreken 13
Arthur Staal 1

- C -

Cees Joppe 1
copyrightgegevens 17

- D -

database WinVogel.dat 7
didactisch aspect 7
downloaden 4

- E -

Engelse namen 7

- F -

filterbestand 10
Friese namen 7

- G -

geel 10
geen wachtwoord 15
gevorderden 7
gratis aanvragen 4

- H -

Henk en Willy Dikkers 1
Hoevaak 13

- I -

in één keer goed 13

- J -

Johan de Jong 1

- K -

kenmerk 13
kenmerken 6

- L -

Latijnse (wetenschappelijke) namen 7
leerkracht 2
leerlingenlijst 12
Luuk Punt 1

- M -

maakkosten 1
mp3-bestand 16

- N -

nooduitgang 13

- O -

oefenvormen 13
om de naam te oefenen 13
om het geluid te oefenen 13

- P -

Plannen voor uitbreiding 13

- R -

resultatenbestanden 8

- S -

sorteren 9

- T -

thuisgebruik 15
tijdsaanduiding 4

- V -

verkennende oefenvorm 13
vierkantje links boven 9
voortgangsbalk 13

- W -

werksessie 13, 18

- Z -

zoeken 9